

Sygn. akt I Ca 117/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Deptuła (spr.)

Sędziowie: SO Grażyna Szymańska-Pasek

SR del. do SO Anna Domian

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Chaberek

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2016 r. w Ostrołęce

na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) S.A. w W.**

przeciwko **M. A., K. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda Banku (...) S.A. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkowie z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. akt I C 568/15

orzeka:

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda Banku (...) S.A. w W. na rzecz pozwanej M. A. kwotę 3.600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Anna Domian Tomasz Deptuła Grażyna Szymańska-Pasek

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 stycznia 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 568/15 Sąd Rejonowy w Wyszkowie w **pkt 1.** oddalił powództwo Banku (...) S.A. w W. przeciwko M. A. i K. W. o zapłatę kwoty 51.299,44 zł odsetkami oraz w **pkt 2.** zasądził od powoda Banku (...) S.A. w W. na rzecz pozwanej M. A. kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Powyższe orzeczenie Sąd pierwszej instancji wydał w oparciu o następujące najważniejsze ustalenia faktyczne oraz dokonaną na ich podstawie ocenę prawną sprawy.

31 maja 2005 r. pomiędzy Bankiem (...) S.A. w K. a M. W. i K. W. zawarta została Umowa (...) wraz z Załącznikiem nr 1 do Umowy (...) z dnia 31 maja 2005r. Umowa o limit zadłużenia w Koncie Osobistym P. B..

4 września 2009 r. M. W. i K. W. zawarli w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) umowę o podział majątku wspólnego, w której M. A. oświadczyła, że wszystkie kredyty zaciągnięte przez nią i jej męża K. W. do 31 sierpnia 2009 r. zobowiązuje się spłacić do 31 grudnia 2011 r.

Bank (...) S.A. w W. skierowała do pozwanych pisma zatytułowane „Wypowiedzenie umowy rachunku Bankowego” datowane na dzień 4 września 2013 r., w których określono, że dotyczą one umowy rachunku bankowego (...). Z jego treści wynikało, że kwota zadłużenia przeterminowanego na dzień jego sporządzenia wynosi 3.034,96 zł, przy czym kapitał to o zł odsetki 2.674,96 zł, prowizje 360 zł. Przesyłki zostały zwrócone do nadawcy z adnotacją „adresat wyprowadził się”.

Pismem z 14 maja 2015 r. Bank (...) S.A. w W. wezwał K. W. do spłaty zadłużenia, które na dzień sporządzenia pisma określone zostało na 51.065,17 zł. Wezwanie K. W. odebrał 26 maja 2015 r.

5 czerwca 2015 r. Bank (...) S.A. w W. wystawił W. z Ksiąg Banku (...)/ (...) wskazując, że na zobowiązanie M. A. i K. W. jako dłużników solidarnych składa się: kapitał w kwocie 38.866,17 zł, odsetki umowne za okres od 31 maja 2013 r. do 4 czerwca 2015 r. w kwocie 11.893,27 zł, opłaty i prowizje w kwocie 540 zł – łącznie kwota 51.299,44 zł z dalszymi odsetkami w wysokości czterokrotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 5 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego stwierdził, iż to na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania okoliczności faktycznych, na których oparte było powództwo, poprzez przedstawienie stosownych dowodów (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.). (...) dowodowa powoda ograniczyła się do złożenia dokumentów w postaci: W. z (...) Banku (...) Spółka Akcyjna datowanego na 5 czerwca 2015 r., wezwania do zapłaty, pism zatytułowanych „Wypowiedzenie umowy rachunku bankowego” datowanych na 4 września 2013 r., Umowy (...) z dnia 31 maja 2005 r., Załącznika nr I do Umowy (...) z dnia 31 maja 2005 r. Umowy o limit zadłużenia w Koncie Osobistym P. B. z dnia 31 maja 2005 r. Sąd zwrócił jednak uwagę, że treść pozwu była wyjątkowo lakoniczna a biorąc pod uwagę, że pochodzi od profesjonalnego podmiotu jakim jest bank, stwierdzić wręcz można było, że pismo procesowe inicjujące postępowanie sporządzone zostało w sposób niedbały.

Pełnomocnik pozwanej przestawił szeroką i obszerną argumentację, zaprzeczając wszelkim okolicznościom faktycznym, które nie zostały wprost i jednoznacznie przyznane w złożonym piśmie. W takiej sytuacji, to strona powodowa winna w drodze stosownych dowodów wykazać wszystkie okoliczności faktyczne kwestionowane przez pozwanych, wyjaśniając w ten sposób zgłoszone przez nich wątpliwości.

Bank występując z lakonicznym pozwem, dołączając dokumenty, w oparciu, o które nie sposób było zweryfikować wysokość zadłużenia, winien uwzględniać ryzyko związane z możliwością oddalenia takiego powództwa. Po zmianie stanu prawnego wynikającego z utraty przez wyciągi z ksiąg rachunkowych banku statusu dokumentów urzędowych, bank utracił uprzywilejowanie w stosunku do konsumenta. Bank składając pozew w dniu 17 czerwca 2015 r., przedstawiając jedynie dokumenty w postaci wyciągu i egzemplarzy umów z dnia 31 maja 2015 r. zachował się tak, jak gdyby zmiana stanu prawnego mająca miejsce od 20 lipca 2013 r. jego nie dotyczyła.

Po odebraniu odpowiedzi na pozew powód nie złożył jakiegokolwiek pisma procesowego, nie zajmując stanowiska odnośnie zarzutów jasno sformułowanych przez pozwaną. Profesjonalny pełnomocnik ustanowiony przez Bank nie dysponował takim pismem również na rozprawie, która odbyła się w dniu 13 stycznia 2016 r., pomimo że pomiędzy otrzymaniem odpowiedzi na pozew a datą rozprawy upłynęło prawie 2,5 miesiąca. Powód skierował wypowiedzenia do pozwanych już w 2013 r., a pozew został złożony do Sądu w czerwcu 2015 r. Bank dysponował, zatem wystarczającą ilością czasu na pozyskanie dokumentacji niezbędnej dla wykazania roszczenia. Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. pełnomocnik powódki wystąpił dopiero o określenie mu terminu na złożenie pisma przygotowawczego ze stosownymi wnioskami dowodowymi. Sąd Rejonowy stwierdził, iż biorąc pod uwagę czas, jaki upłynął od otrzymania odpowiedzi na pozew oraz fakt, że nie było przeszkód, aby pismo takie przedstawione zostało na wcześniejszym etapie – a najpóźniej na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. Gdyby powód złożył pismo na wcześniejszym etapie

postępowania ze stosownymi dokumentami i wnioskami dowodowymi, ewentualnie wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, Sąd mógłby odwołać termin rozprawy i odpowiednie czynności podjąć na posiedzeniu niejawnym. Udzielenie pełnomocnikowi powoda terminu na złożenie pisma przygotowawczego dopiero na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. prowadziłoby do nieusprawiedliwionego przedłużania postępowania. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód. Zaskarżył go w całości zarzucając:

1. naruszenie art. 210 § 2 k.p.c. oraz art. 207 § 3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i, mimo braku pouczenia powoda, działającego aż do rozprawy w dniu 13 stycznia 2016 r. bez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata, radcy prawnego) o konsekwencjach wynikających z treści, art. 162, 207, 217, 229 i 230 k.p.c., oddalenie wniosku jego pełnomocnika, złożonego na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. o określenie terminu na złożenie pisma przygotowawczego ze stosownymi wnioskami dowodowymi,

2. naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 217 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w zw. z art. 210 § 2¹ k.p.c. i oddalenie złożonych na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. wniosków pełnomocnika powoda o przeprowadzenie dowodów:

- na opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność istnienia i wysokości zadłużenia pozwanych wobec powoda na dzień wystawienia złożonego przy pozwie wyciągu z ksiąg rachunkowych Banku (...) S.A.,
- ze złożonego na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. do akt sprawy dokumentu - Planu podziału Banku (...) S.A. na okoliczność następstwa prawnego powoda po Banku (...) SA. w stosunku do roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem,

- co doprowadziło do wyrokowania bez wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i naruszenia swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.).

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia – przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie

2. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 51.299,44 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP p.a. od dnia 5 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016 r. stopa tych odsetek nie może przekroczyć stopy odsetek maksymalnych za opóźnienie oraz z kosztami procesowymi za obie instancje, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

Pozwany nie zajął stanowiska w przedmiocie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja powoda była bezzasadna. Podlegała dlatego oddaleniu.

Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jak i oceny prawne wyrażone na ich gruncie. Zarzuty apelacji nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zważywszy na treść zarzutów apelacji powoda stwierdzić przede wszystkim należy, iż nie kwestionują one stanowiska pozwanej wyrażonego w odpowiedzi na pozew i zasadniczo podtrzymywanego przez nią w dalszym toku postępowania. Apelujący nie zaprzeczał w apelacji, że stan postępowania w zakresie obejmującym pozyskany już materiał

dowodowy nie uprawniałby do uwzględnienia powództwa wobec treści zarzutów pozwanych. Postulował poszerzenie postępowania dowodowego w założonym kierunku, czego bezzasadnie miał nie uczynić Sąd Rejonowy. Wedle stanowiska apelującego problem w niniejszej sprawie sprowadzał się do kwestii prawidłowości procedowania w sprawie przez Sąd Rejonowy i dotyczył – nieuzasadnionego zdaniem powoda – oddalenia przez Sąd wniosku jego pełnomocnika złożonego na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. w przedmiocie zakreślenia terminu na złożenie pisma przygotowawczego ze stosownymi wnioskami dowodowymi.

Artykuł 210 § 2¹ k.p.c. nakłada na sąd obowiązek pouczenia strony występującej bez profesjonalnego pełnomocnika o wskazanych w tym paragrafie przepisach, określających podejmowanie przez strony czynności procesowych oraz o skutkach zaniedbań w ich podjęciu. Fakt dokonania przez sąd powyższych pouczeń powinien być odnotowany w protokole, bowiem brak tego pouczenia wyklucza ponoszenie przez strony negatywnych skutków. Cztery z tych przepisów, tj. art. 207, 217, 229 i 230 k.p.c., koncentrują się wokół problematyki gromadzenia materiału procesowego. Przepis art. 162 k.p.c. ma najszerszy zakres, ponieważ odnosi się do ochrony stron przed wszelkimi naruszeniami prawa procesowego w toku postępowania.

Jakkolwiek przepis art. 210 § 2¹ k.p.c. obliguje sąd do pouczenia na rozprawie strony występującej w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o treści art. 162, 207, 217, 229 i 230 k.p.c. to – wbrew zarzutom apelacji – w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia ww. przepisów postępowania, w sposób mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku, czy też okoliczność, że powód został pozbawiony prawa do obrony.

Za takim stanowiskiem Sądu drugiej instancji przemawia fakt, iż przedłożone przez stronę powodową przed drugim terminem rozprawy wyznaczonym na dzień 13 stycznia 2016 r. pełnomocnictwo dla zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego J. G. datowane było na dzień 5 listopada 2008 r., co wynika wprost z dokumentu tego pełnomocnictwa. Zatem już w momencie wniesienia pozwu w niniejszej sprawie w dniu 15 czerwca 2015 r. powód korzystał z pomocy profesjonalnego pełnomocnika. W tym kontekście zaznaczyć należy, iż kwestie udziału zawodowego pełnomocnika oraz jego wstąpienie na danym etapie postępowania w niniejszej sprawie zależały wyłącznie od woli powoda.

W powyższej chronologii zdarzeń – w zakresie udzielenia pełnomocnictwa i wywiedzenia powództwa, a także wstąpienia do sprawy zawodowego pełnomocnika powoda – stwierdzić należy, iż to powód – będący podmiotem profesjonalnym – ponosi ryzyko związane z tym, iż mając ustanowionego już pełnomocnika zdał się na reprezentowanie go przez upoważnionego pracownika. Wszakże w sferze jego autonomicznej decyzji pozostawała kwestia, na jakim etapie do sprawy wstąpi ustanowiony już przez niego pełnomocnik profesjonalny. Zatem nie znajduje uzasadnienia przenoszenie przez powoda odpowiedzialności za negatywne skutki takiej jego decyzji na Sąd. Tym bardziej, gdy powód w trybie art. 162 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Rejonowym nie sygnalizował nieprawidłowości w tej dziedzinie. Zastrzeżenie powoda (k. 116) wywołało dopiero oddalenie jego spóźnionych wniosków dowodowych. W apelacji powód nie mógł dlatego skutecznie się powoływać na sygnalizowane przez siebie uchybienia.

Wobec powyższego zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. oraz art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 210 § 2¹ k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pełnomocnika powoda złożonego na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. o przeprowadzenie zawnioskowanych dowodów, a w konsekwencji – na co wskazywałoby stanowisko apelującego – wadliwe przeprowadzanie postępowania dowodowego, zamknięcie rozprawy bez przeprowadzenia wszystkich dowodów i wydanie wyroku na podstawie niepełnego materiału dowodowego należało uznać za bezzasadny. Argumentacja Sądu Rejonowego wskazana na uzasadnienie wdrożonych wobec powoda rozstrzygnięć, w opisaney sytuacji, zasługuje na podzielenie. Nie ma obecnie potrzeby jej powielania.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zachodziły przesłanki uwzględnienia prezentowanych w apelacji wniosków dowodowych, zwłaszcza, gdy się uwzględni sposób ich redakcji (k. 137). Wynikało zeń, że intencja powoda obejmowała przeprowadzenie wskazanych w apelacji dowodów w razie uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i

przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Skoro założona takim sposobem ewentualność nie zaszła, wniosek dowodowy z apelacji nie zmaterializował się. Wskazać nadto trzeba w części dotyczącej wniosku o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości, że w sprawie nie przedstawiono jakichkolwiek danych, dokumentów, nośników źródłowych, jakie mogłyby się stać punktem odniesienia takiej opinii. Nie jest tymczasem rolą biegłego ich poszukiwanie w zasobach powoda. Wykorzystanie przez sąd odwoławczy uprawnienia przewidzianego w art. 381 k.p.c. mogło wchodzić w rachubę tylko co do faktów i dowodów, które nie uległy prekluzji w pierwszej instancji. W niniejszej sprawie, w świetle powyżej zaprezentowanych rozważań nie sposób przyjąć, by potrzeba powołania wskazanych dowodów powstała później.

Mając powyższe na uwadze, w **pkt 1.** sentencji wyroku, Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda jako bezzasadną, orzekając na podstawie art. 385 k.p.c.,

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w **pkt 2.** sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).